

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felélős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.

Telefon szám 124.

Hirdetéseket díjazás szerint közlünk.

Kiadó és laptulajdonosok:

Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

Rossz világ járja.

Makó, dec. 20.

Közeledünk az év vége felé s általában a panasz a nagy üzletlenség, a rossz közgazdasági helyzet s a jövedelmek ijesztő mértékben való csökkenése felett. Az egész ország kereskedelme mintha megbénult volna, egyszeribe olyan pangó állapotba jutott, hogy kereskedőink szinte kétségbeesnek a jövőre felett.

Magyarazzák ezeket a visszás állapotokat különféle képen. A pénzügyi szűkület, a pénzdrágaságnál fogva. Az olasz-török háborút is sokan okolják a nagy üzletlenséggel, közben azonban közgazdasági intézményeink, kereskedőink, iparosaink elvéreznek s rajtok azután már semmiféle magyarázatot sem segíthet. De legfőbb oka az Ausztriával való gazdasági közönség.

Az esztendő mérlege így tehát nem jó eredménnyel zárul majd, mert ez az üzletlenség nem mai keletű. Érezhető volt hatásában az egész esztendőn keresztül, de az év végi depresszió ezidén még erősebb, mint más esztendőben s erre a nyomott hangulatra a külpolitikai viszonyok mindenesetre befolyással lehetnek.

És semmi kilátás sincs arra, hogy egyhamar e kedvezőtlen gazdasági konjunkturák megváltozzanak. A külpolitikai helyzet változatlanul aggodalmas, sőt a félénkebbek a tavaszra egy általános európai háborút jósolnak, melyből azután — sajnos — a mi monarchiánknak is ki kell, hogy vegye a maga részét. S hogy egy tényleges háború, melyben nekünk is aktív szerep jut, minő közgazdasági rombolásokat visz véghez, azt talán egy szóval sem kell magyaroznunk.

S így a kilátástalan helyzet bizony szomorú gondolatokat kell, hogy ébresszen bennünk s magunk is megrettenünk a falra festett ördögtől, melynek beköszöntése nem tartozik a lehetőségek közé. Ámbátor a mi amugy is szomorú közgazdasági állapotainknak semmi szüksége sincsen egy ilyen gazdasági katasztrófára, még is el kell készülnünk annak beköszöntésére, annál is inkább, mert ha a veszedelmet készülnünk várjuk, inkább tudunk védekezni ellene, mintha készületlenül s váratlanul lep meg az uindnyajunkat.

Bizonyos, hogy sokszor állottunk már szemtől-szembe olyan vigasztalan s kilátástalan helyzetekkel, mint a milyen most fenyegeti országunkat. A jó sors mindenkor megkímélt a legnagyobb megpróbáltatásoktól s így ebben az isteni gondviselésben bizakodva most is reméljük, hogy minden nagyobb baj nélkül lábalkunk ki a mostani

veszedelmes bonyodalmakból. De szükségesnek tartjuk, hogy előre is figyelmeztessük a közönséget minden eshetőségre már csak azért is, mert amugy is szomorú gazdasági viszonyainknak szüksége van arra, hogy minden öt érhető támadásról tájékozva legyen.

Most még csak a karácsonyi vásár az egyetlen biztató momentum kereskedőink előtt. Ha az is kudarccal végződik, mint ahogy valószínű, akkor bizony ez esztendő eredményét szomorú szívvel regisztrálja minden magyar közgazdasági tényező.

S hogy e rossz üzletű év következményeit elsőso ban az ország közönsége sanyli meg, az a dolgok természetében rejlik, mert a hol a pénz már olyan drága, hogy egyáltalában nem létezik, ott mindennek vissza kell fejtődnie.

Indemnítás és delegátusválasztás.

A kultuszárca.

A t. Ház ülése.

— Express tudósítás. —

Budapest, dec. 20.

A képviselőház ma rövid időre megszakította a kultuszárca tárgyalását, hogy megválassza a delegációk tagjait és letárgyalja az indemnításról szóló törvényjavaslatot. E kis esemény csak délig tartott mert az ellenzék csak rövid vitát akart provokálni az indemnítás tárgyalásánál. A Ház azután folytatta a költségvetés tárgyalását.

A mai ülést Návay Lajos fél 11 órakor nyitotta meg.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelesítették.

Az elnök bemutatta a tegnapi katalógus-olvasás eredményét s kérdezte, hogy a Ház akar-e retorzióval élni?

A Ház eláll a távolmaradottak megbüntetésétől.

Az interpellációs könyvbe Sümegi Vilmos a vértesi függetlenségi és 48-as párt alapszabályainak elutasítása tárgyában jegyzett be újabb interpellációt. A Ház fél kettőkor tér át az interpellációkra.

A napirend szerint következett a delegációk tagjainak megválasztása. A Ház a következőket választotta meg delegátusoknak:

Rendes tagok: Apponyi Albert gróf, Bakonyi Samu, Batthyány Tivadár gróf, Berzeviczy Albert, Dániel Ernő báró, Dániel Gábor, Déry Zoltán, id. Erdély Sándor, Hegedűs Loránt, Heltai Ferenc, Holló Lajos, Issekutz Győző, Kabos Ferenc, Kammerer Ernő, Karácsonyi Jenő gróf, Kossuth Ferenc, Láng Lajos báró, Melzer Vilmos, Mezőssy Béla, Nagy Ferenc, Nyegre László, Pap Géza, Pejaesevich Tivadár gróf, Percel De-

zso, Rosenberg Gyula, Sándor János, Solymossy Ödön báró, Spevec Ferenc, Svindermann Balázs, Szekulios László, Szivák Imre, Szüllő Géza, Tallian Béla, Telegdy József, Tisza István gróf, Vojnits István báró, Werner Gyula, Wickenburg Márk gróf, Zichy Aladár gróf, Zslinkszky Mihály. **Pótagok:** Bornemissza Lajos, Darvai Fülöp, Ghilányi Imre báró, Lukács György, Oberth Károly, Radicevics Lőrinc, Sipkegy Sándor, Ugron Zoltán, Vio Antal, Zákó Milán.

A választás után a Ház megkezdte az indemnítást tárgyalását.

Hegedűs Loránt előadó rövid pár szóval utalt arra, hogy az indemnítás az ex-lex elkerülése végett szükséges és a pénzügyi bizottság a javaslat elfogadását minden további indokolás végett ajánlja a Háznak. (Helyeslés.)

Szebeny Antal, a Kossuth-párt vezérszónoka röviden akar csak a javaslattal foglalkozni. A javaslatot nem fogadja el, mert szerinte erre nem volna szükség, ha a kormány rendes időben gondoskodott volna a költségvetés letárgyalásáról. A kormány azonban a véderőreformot forszírozta és így nem adott időt a költségvetés letárgyalására. Pedig fontos javaslatok fektésznek a Ház előtt. Ilyen az új egyetemokról szóló javaslat is, amely különösen az orvosi fakultás miatt nagyjelentőségű, mert a Balkán északi részén nincs orvosi fakultás, tehát könnyen elő lehetne idézni azt az állapotot, hogy Magyarország egyetemei a déli országok iskolái lesznek. A kultura fejlesztése nemzeti szükséglet, mert az általános választói jog csak akkor válik hasznossá, ha a nép művelt és jólétben él. A jólétet pedig csak okos gazdasági politikával lehet elérni.

Szebeny Antal után Holló Lajos a függetlenségi és 48-as párt, Csermák Ernő pedig a pártokon kívüli függetlenségek nevében beszélt.

Ülés vége 2 órakor.

Justh nyilatkozata.

Mi lesz a véderőjavaslattal?

(Saját tudósítónktól.)

Makó, dec. 20.

A bécsi „Zeit“ levelezője beszélgetést folytatott Justh Gyulával, aki előtte körülbelül következőleg nyilatkozott:

A technikai obstrukció azon a napon újra meg fog kezdődni, amikor a véderőjavaslatot újból vita alá bocsájtják. Mindazok a pártok, melyek eddig ennek a javaslatnak törvénynyé emelkedését sikerrel megakadályozták, ezután is sikerrel folytatják majd az obstrukciót. *Ebből a javaslatból nem lesz törvény és a véderőjavaslatot Magyarországon csak úgy lehet keresztülvinni, ha azt a választói reformmal karöltve tárgyalják.*

Hogy Khuen-Héderváry eddig hiába erőlködött a javaslattal, a vak is látja. Az ellenzékben még csak negyvenen beszéltek és ha ilyen tempóban megy tovább a dolog, legalábbis másfél esztendőre

van szükség, míg a javaslatot letárgyalják. Az ellenzéknek semmi oka nincs rá, hogy ezt a javaslatot, amely nemcsak nagy pénz és véráldozatot jár, de mérvadó katonai vélemény szerint is rossz, siettesse.

Khuen főhivatalosainak állítása, hogy az ellenzék kezdte a kompromisszumos tárgyalásokat, nem igaz. Ő kezdte előbb *Berzeviczy*, majd *Szekely* utján, aztán rutul dezavualta őket. Ilyen körülmények közt az ellenzék tovább nem tárgyalhat.

Azt mondják, hogy Khuen 1912-ben szembaja miatt önként le fog mondani. Ez volna az országra, a dinasztíára nézve a legjobb. De ha nem megy önként, a parlamenti fejlemények fogják lemondásra kényszeríteni. Ezt a kormányt és ezt a javaslatot már nem lehet megmenteni.

A törvény védelmében.

Justh és a központi választmány.

Makó, dec. 20.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsági mult heti üléséről szóló tudósításunk kapcsán külön cikkben emlékeztünk meg arról a vitáról, mely a bizottság ülésében a városi központi választmány jogállásáról folyt.

A vitát az alispánnak az az eljárása provokálta, melyben a város központi választmányával szemben magát felettes hatóságnak képzelvén, mint ilyen, a névjegyzék multkori elveszése alkalmával, utasításokat adott a választmányoknak.

Mint tudjuk, ez ellen az utasítás ellen előterjesztett adott be *Galambos* Ignác dr. polgármester, mint a városi központi választmány elnöke.

Mint megirtuk, a bizottság előadója Galambos dr. felelőre azt a javaslatot tette, hogy a város központi választmánya utasítandó a névjegyzék összeállításánál a törvény intézkedéseinek a betartására.

E javaslat ellen szólt fel Justh Gyula s frapáns okfejtéssel védte meg a törvényt, melyet az alispáni eljárás negligálni igyekezett.

Multkori tudósításunk a Justh Gyula felszólalását közlő részében nem domborította ki eléggé azt az elvi álláspontot, melyet felszólaló a beszédjében kifejezett és amely álláspont felel meg törvényünknek.

Annyira nagy horderejűnek tartjuk a vitatott kérdést, hogy Justh-nak ezt a felszólalását szükségesnek tartjuk helyes formában reprodukálni.

Rámutatott ugyanis Justh az az 1848. évi V. és az 1874. évi XXXIII. törvényekre s azokkal bizonyította, hogy a törvényhozás a központi választmányt az országgyűlési képviselőválasztások veze-

tésére s kezelésére teljesen független szervként alkotta meg, amely tehát sem az alispánnak, sem a közigazgatási bizottságnak nem alárendelt hatósága.

Kifejtette, hogy sem a közigazgatási bizottság, sem az alispán utasítást nem adhat a központi választmánynak a névjegyzék összeállítását illetően. Sem az alispán, sem a közigazgatási bizottság nem feleltes hatósága a központi választmánynak.

A törvény értelmében — folytatta Justh — a közigazgatási bizottság a központi választmány azon tagjai ellen, akik eljárásukban a törvényt akár cselekvésük, akár mulasztásuk által megsértik, csupán fegyelmieljárás járhat el, de utasítást, irányítást a központi választmánynak nem adhat.

Ezek folytán az előadó javaslatával szemben Justh azt indítványozta, hogy a közigazgatási bizottság az ügy fölött térjen napirendre.

A bizottság teljesen magáévá tette s elfogadta Justh indítványát.

A mint megjósoltuk.

A Kuria elutasította a harminchatodik petíciót.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 20.

Micsoda okatlan panasz is az, hogy a múlt évi választások a kormány vesztegetései, terrorjai, etetései, itatásai s ígéretései mellett hozták össze a mai kormány-többséget.

Dehogy is így van. Mi csak álmotunk ezeket. Én is, te is, ő is, sőt mi is, ti is, ők is, a kik valamennyien szem és fültanul voltunk ennek a korrupciós választási hadjáratnak, legyünk most már mindnyájan meggyőződve arról, hogy rosszul hallott a fülünk, még rosszabbul látott a szemünk.

Hiszen a világ legsimább, legszébb, legideálisabb választása volt épp ez a tavalyi. Sehol egyetlen szó vesztegető vagy ígérető korteshang, sehol semmi fenyegetés, semmi terror, sehol semmiféle pálinkás butykos, semmi bor, semmi pálinka nem volt látható a kormány táborában.

Szintiszta volt az egész választás. Sőt tisztviselőket se zaklattak lelkiismeretük szabadságának a követése miatt. Nem.

Ki meri hát még azt is állítani, hogy Makóról is eldobták kiméltlenül, kegyetlen gonoszsággal Nyéki Józsefet is azért, mert Justh-párti mert lenni. — Csalóka álm, furesa fantazmagória ez az egész, a mit mi a kormány szemére hanyunk. A kormány ártatlan, a kormány jó, a kormány nemes.

Bizonyára úgy van, mert legmagasabb bírói fórumunk, a magas Kuria tegnapig már harmincöt ítéletével, felelősséget, tehát szent ítéletével pesztelte meg a tavalyi választások szűzi tisztaságát. Tegnap délután a harminchatodikkal. A kir. Kuria ugyanis tegnap délután hirdette ki határozatát a dr. Andriás Tivadar mohácsi munkapárti képviselő mandátuma ellen benyújtott petíció ügyében. A kir. Kuria a kérvényt elutasította a kérvényezőket összesen 12.250 korona költségben elmarasztalta.

A Kuria nem látta beigazoltnak a választási visszaéléseket. Elutasította a petíciót.

A mint megjavasoltuk.

Justh és Andrássy.

— Telefon tudósítás. —

Budapest, dec. 20.

Napok óta beszélnek a folyosón, hogy gróf Andrássy Gyula béketárgyalásokat próbált közvetíteni, amire Justh Gyula azt mondta volna, hogy ő „Andrássyval nem áll szóba”. Még ma is újra és újra különböző variációkban pertraktáltak az esetet olyanformán, mintha Justh Gyulának afférje lett volna gróf Andrássy Gyulával.

Fővárosi munkatársunk megkérdezte Justh Gyulától, hogy mi történt közte és Andrássy Gyula között, mire Justh Gyula a következőket mondotta:

— A kormány állandóan azt iratja lapjaiban, mintha az ellenzék mindig a békét sürgetné, de a miniszterelnök erre nem hajlandó. Erre tekintettel mondtam gróf Andrássy Gyulának, aki az általános és végleges béke eshetőségeiről beszélgetett velem, hogy én többé nem vagyok hajlandó a béke tekintetében mással, mint felelős személlyel tárgyalni. Tárgyaltunk Berzeviczyvel, tárgyaltunk Székely Ferenc igazságügyminiszterrel, mint a kormány szeniorával és a végén a miniszterelnök mind a kettőt dezavualta. Ilyen körülmények között közvetítőkként nem lehet érdemlegesen tárgyalni. Ezt mondtam Andrássy Gyulának, de ez nem azt jelenté, hogy én 67-sel vagy Andrássy Gyulával nem kívánok szóba állani.

Makói Uránia-színház.

Csütörtökön este 8 órakor érdekesítő boxoló és birkózó verseny a makói Uránia-színházban.

Ma este boxolnak:

A granoff
orosz és

Jack Burns,
amerikai.

Ma este birkóznak:

Czàja Gusztáv
a legfiatalabb magyar és

A granoff
orosz.

Ezenkívül az Uránia teljesen új és nagyhatású műsora.

Pénteken este a versenyek folytatása.

**Névjegyeket,
báli meghívókat**

a legmodernebb kivitelben és a legolcsóbb áron készít a Makói Független Ujság nyomdája.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptára. December 21. Csütörtök. Római kath Tamás ap. Gör. kath. December 8. Patáp. — Nap két 7 óra 47 perckor, nyugszik 4 óra 8 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai ir-tézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Az időjárásban lényeges változás nem várható. — Sürönyprognózis: Változás nem várható. Déli hőmérséklet: 6-0 fok Celsius.

— Tanács ülés. Makóváros tanácsa holnap csütörtökön délelőtt tartja meg Galambos Ignác dr. polgármester elnöklésével rendes heti ülését.

— Függetlenségi győzelem a köz-ségi választásoknál. Biharmegye községeiben most folynak a képviselőtestületi választások. A választásokon a függetlenségi polgárok nagy erőfeszítéseket tettek és Nagyszalontán sikerült is mind az öt kerületben a függetlenségi párt jelöltjét nagy szótöbbséggel behozni. Sarkadon is kétharmad részben függetlenségiakat választottak meg. A nagyszalontai választásoknál a munkapárt jelöltjei 70-80 szavazatot nyertek, míg a függetlenségi párt 200-200 szavazattal választotta meg jelöltjeit. Pedig azt mondják Khuenék, hogy Nagyszalonta népe az ő hive, mungó, hiszen Tisza Pista öcséje a képviselője. A községi választás most igazolja, mi Szalontán a nép akarata és hogy milyen párti. Az országgyűlési képviselőválasztásnál győzött a korrupció, a községi választáson már nem győzhetett. Mert a községi választás közelebb van az általános szavazati joghoz. Hátha még ennél is általánosabb lesz az országgyűlési választói jog? Marad-e csak egyetlen mungó is ebben az országban? Nem marad biz itt még irtagnak se. Azért félnek tőle, mert akkor mindenütt győz a nép akarata.

— Értesítés. A makói izraelita templom céljaira rendezendő mulatság előkészítő bizottsága e hó 23-án, szombaton délelőtt 11 órakor a Kaszinóban ülést tart, melyen való megjelenésre ezúton is kéri a bizottság hölgyeit és urait.

— Függetlenségi kör mulatsága. A makói függetlenségi és 48-as I. olvasó-kör folyó hó 26-án, azaz karácsony másnapján és 31-én, Szilveszter este-nyelven tánemulatságot tart. Beléptidij személyenként 60 fillér.

— Bizalmatlanság egy főispánnak. Kassáról jelenti tudósítónk, hogy Abaujtona vármegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt fél-tíz órakor Sziklay Ede főispán elnöklésével közgyűlést tartott. Az alispán havi jelentésével kapcsolatban érdekes ügy merült föl. A jelentésben ugyanis említés történt Pilissy Nándor szolgabírónak áthelyezéséről, amiben az ellenzék politikai üldözést látott és azért Bárczay Gábor bizottsági tag bizalmatlansági indítványt adott be a főispán ellen, aki ezt az áthelyezést elrendelte. A bizalmatlansági indítványt a vármegye közgyűlése két szótöbbséggel elfogadta. Azután a közigazgatási bizottság és az igazoló választmány tagjainak választása következett, amely bizottságokba csupa ellenzéki tagot választottak, míg a főispán pártjának jelöltjei kivétel nélkül megbuktak. — Hm, hm, gondolkozik e hirre a csanádmegeyi mungó. Nini, hát még ilyen is lehet? A főispán ellen bi-

zalmatlanság? Hát nem tartozik a törvényhatósági bizottság hasra vágódnai a főispán előtt? Hát nem szolgáljuk a bizottsági tagok a főispánnak? Hát a főispánnak csakugyan nem volna szabad a politikai üldözés?

— Egy választott bíróság dotációja. Aradról jelentik: Ismeretes az a nagy elszámolási pör, mely Bulay Istvan gróf és Lukácsy Lajos ügyvéd között tavaly felmerült. A felek választott bíróság elé utalták az ügyet, mely az önmaga jutalmazására 80.000 korona költséget számított fel a felel-nek. A kir. tábla erősen leszállította a választott bíróság követeléseit, amennyiben Bieber Gyula elnöknek 6000, Csizmadia Endre ügyvédnek 5000, Botos bírónak 5000, Mikler és Kell ügyvédeknek 3-3000 és Széll Lajos aljárásbíróknak 2000 koronában állapította meg a honoráriumát.

— A pap, mint vallásháborító. Az aradmegyei Kovaszinc községben Kure János román pap haragjában, hogy az iskolás gyermekek a mise alatt zajongtak, szidalmazni kezdte Olár Péter tanítót. A tanító csitította a papot, majd, hogy a továbbbi botránynak elejét vegye, ki akart menni a templomból. A pap erre arculütötte a tanítót, úgy, hogy annak az orra vére is eleredt. A világiosi járásbírósa a papot vallásháborítást miatt nyolc napi fogházra büntette.

— Szegény ember takarékkönyve. Vas István keserves napszám keresetéből 40 koronát takarított meg, mit gyümölcsözés végett a Népbankban helyeztet el. A kis pénzről szóló takaréktári könyvet mindig magánál hordta, mert féltékenyen őrizte meg-takarított pár koronáját. Ma elakart Szegedre utazni, a kis könyvet gondosan betette csomagjába, de mikor a vonatra akart felszállani azt vette észre, hogy takaréktári könyve hiányzik. Az esetről nyomban jelentést tett a rendőrkapitányi hivatal-nál, hol az ismeretlen tettes kézre-kerítése érdekében megindították a nyomozást.

— Átjárót kérő lakosok. Ma délelőtt több utca lakói kérvényt ad-tak be a városhoz, melyben utcá-jok részére átjárót kérnek. Így Halasi Sámuel és társai a Hold-utcá-ban, Igaz István és társai a Szent Gellért-utcában, Bálint Mihály és társai a Liget-utcában kérnek átjárót. A kérelmek ügyében a városi tanács holnapi ülésén határoz.

— Szökött tanonc. Klembarcszky Imre papucos tanonc megszökött gazdájától: Csorba Györgytől, kinek kérelmére a rendőrség elrendelte a fiú körözését.

— Fizet a kormány. A kormányhoz közel álló körök értesülése szerint Tallán Béla v. b. t. i. a legközelebbi napokban megkapja a magyar báróságot és pedig az-zal az emberemlékezet óta mellő-zött jogosultsággal, hogy bárósá-gával az örökös főrendiházi tag-ság is jár.

— A betlehemesek járása. Így karácsony előtt kezdetét veszi városunkban a betlehemesek járása. Minthogy a betlehemesek más években már kisebb rendzavarás-nak voltak okozói, a rendőrkapi-tányi hivatal csak azoknak adja meg ez évben a betlehem járás-hoz az engedélyt, kiket az iskolák igazgatói ajánlanak.

— Tolvaj vedő. Szalai Károly ma a délelőtti vetőpiac alkalmával betért Rotter Gyula főtéri vaskereskedő üzletébe és ott egy pár filléért egyet-mást vásárolt, miközben egy bárdot és egy jó csomó sertés táp-port lopott el. Tettét azonban észre-vették és mindjárt fülön fogták. Rendőrt hívtak, ki azonnal bekísérte és megindították ellene az eljárást.

— **A birokverseny.** Ma este volt a második napja a **Bartoss Ernő** hírneves impressarió által rendezett boxoló-match, ökölvívás és birokversenynek. Ma szintén igen élvezetes viadal lefolyásában volt része a nagyszámban megjelent közönségnek. Először a boxoló-viadalban ma részt vett a tegnapi győztes **Czája Gusztáv** magyar matador champlon boxoló és **Jack Burus** amerikai boxoló bajnok. Mint tegnap a birokversenyben, úgy ma a boxoló viadalban is győztes küzdelem szemlélésében volt része a közönségnek. A szabályszerű háromszori összekapás után az előirt 6 perenyi szabályszerű viadal döntetlen maradt, mivel majdnem egyenlő ügyes és mesterien gyakorlatságuk folytán úgy egyik fél, mint a másik, kitűnően védekezett a hatalmas ököllütek ellen. A közönség lelkesen megéljenezte az annyira ügyes **Czája Gusztáv** és **Jack Burusot**. E hét folyamán döntésre kerül köztük az ökölvívadal: végkimerülésig. A birokversenyben pedig **Agranoff** a tegnapi boxoló viadalban **Czája** által legyőzött orosz bajnok és **Jack Burus** amerikai birok bajnok. Elég szépen birkozik az orosz is, de hiába volt minden erő megfeszítése, a macska ügyességével bíró **Jack Burus** 12 perenyi küzdelem után mindkét vállára tette a folyton szabadulni igyekvő orosz bajnokot. A közönség lelkesen megéljenezte az ügyes amerikai bajnokot. Ma esütörtökön a boxoló viadalban részt vesz **Agranoff** orosz bajnok és **Jack Burus** amerikai bajnok. Birkozik pedig **Czája Gusztáv** magyar birok bajnok és **Agranoff** orosz bajnok.

— **Beszélgetés egy török szerkesztővel.** Husszeim bey, az ifjú-törökök lapjának, a „Tanin”-nak szerkesztője, aki hazájában egyike a legbefolyásosabb szerkesztőknek és politikusoknak, a „Budapester Presse” konstantinápolyi tudósítója előtt a tripoliszi a tripoliszi helyzetről a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A tripoliszi kérdés nagyon egyszerű, Tripolisz a valóságban még mindig a miénk és Olaszország csak papirosan annektálta. Mi soha sem nyugszunk abba bele, hogy utolsó afrikai tartományunkat elvesztjük. Csapatainknak fényes haditettei arra bátorítanak, hogy kitartsunk a jogi álláspontunk mellett. A háboru a végtelenségig kihuzható, csak Olaszországnak fog ártani, nekünk azonban annyi, mint egy expedíció Yemembe vagy Albániába. A tripoliszi lakosság csodálatraméltó bátorsággal harcol és tisztjeik az ellenállást a legmodernebb alapokon szervezik. Az „egység és haladás” bizottsága álláspontját, mely az egyedül lehetséges és egyedül hazafias, teljesen érvényre juttatta. Mi az első pillanattól kezdve a legnagyobb ellenállás mellett voltunk és a legfényesebb erkölcsi diadalokat arattuk Olaszország felett. Az egész európai közvélemény tapsolt nekünk. Kétségtelen, hogy ebben a háboruban mi képviseljük a civilizációt és nem Olaszország.

— **Anyakönyvi hírek.** Elhaltak: Csanádi István 29 éves, Petrovics Ferenc 65 éves, Kis András 73 éves korában.

x **Sonkovic Kálmán** rövidáru üzletében megkezdődött a karácsonyi vásár leszállított árak mellett.

Karácsony másnapján
nagy

táncmulatság

Érdeky József Barcsay utcai vendéglőjének összes helyiségeiben.

Az álarcos rabló meg a községi pénztárnok.

Aki kirabolta önmagát.
(Saját tudósítónktól.)

Makó, dec. 20.

Mint Nagyszalontáról táviratozzák, Zsadány községben véres esemény történt vasárnap délelőtt. A községi pénztárosa, Kovács János bement a község házára, hogy a heti pénztári forgalomról zárlatot készítsen. Délben benyitott a szobába az irnok s őt sebből vérezve eszméletlenül találta a földön a pénztárost. A Wertheim-szekerény nyitva volt. A pénztáros állapotja halálos. Egy percre eszméletre tért s annyit mondott, hogy egy álarcos rabló szurta le.

A pénztárból több ezer korona készpénz és tizenhatezer korona értékű értékpapiros hiányzik.

A csendőrség azonnal megindította a rejtélyes ügyben a nyomozást és meglepő tényeket derített fel.

A vizsgálat során kitért, hogy a pénztári hiánylat már régebbi eredetű. Azt is megállapították, hogy idegen ember egyáltalán nem járt a község házában, hanem a pénztárnok maga követte el a rablást és önkéntelenül ejtett sebeket magán, így akartván palástolni a pénztári hiánylatot.

Ertesítés!

Naponta friss, eredeti

kőbányai
gyári töltésű

MALÁTA-SÖR

kapható Iritz Sámuel özv. cégnél.

Karácsonyi vásár

a legfinomabb cukor és déli-gyümölcs különlegességekből,

Wiesenberg Mór

a Központi-épületben.

Ajánlja frissen érkezett déli-gyümölcs és cukorkáit egymind: **gyümölcs-izek, szalon cukorkák, legfinomabb japánbonbonok, külföldi karácsonyi dísz tárgyak, fényező gyertyák, legfinomabb citrom-teák, cacao, mandarin, citrom és narancs datolya, füge, mandula, hámozott mogyoró és sok itt fel nem sorolt delikát cukor különlegességek nagy választékban.**

Mindenki ki egy negyed kiló cacao vásárol, az ingyen kap egy mesés szép japán teás csészét alja.

Szép elsőrendű zöld

here-széna

kapható

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ó maga.** (124) XII.

A visszanyert szabadság.

Megfogni lehetetlen volt a foglyokat, mert vadul karmoltak és haraptak, így tehát dárdámmal szurkáltam őket agyon. A mi a szákmányukat illeti, örökös háboruban állottak a belföldi egerekkel. E macskák bőre pompás puha volt s valóságos kis párdúcoknak néztek ki. A husok igen izletesnek mondható, annyival is inkább, mert nem érzett rajta az eucalyptus levelének örökös íze, mely minden más ottani állat húsát átjárta.

A lányok sohasem tudták, hogy macskát esznek, a patkányt nem is említve. Hogy kíméljem az érzelmeiket, mind két fogást mókusnak mondtam.

A hajam ebben az időben hosszab volt még, mint a leányoké, nem csoda tehát, ha ebből láttam el a nyiretyüimet. Társim nagy gyönyörűségeket találtam benne, ha fésülhetek badarul hosszú fúrteimet sajtáságos fésűket használva, melyeket sündisznók tüskéiből csináltam magamnak.

Megelégedettségünk végtelen örömet okozott Yambának, ki most már teljesen meg volt róla győződve, hogy örök időkre le fogok telepedni az ő népe közt.

A feketékre rendkívül elidegenítően hatott éneklésünk. Mindennemű civilizált zene a vagy ének kárhozatos volt előttük. Legjobban szerették a vad zajt, melyet papálcikák összeverésével idéztek elő, vagy a kiálhatatlan kurjongatást, melyekben lakomáik, ünnepéleik alkalmával törtek ki. A mi dalolásunkat a sakálok üvöltéséhez hasonlították. Őszinték voltak, ha mindjárt épen nem bókolók is.

Fennébb már említettem valahol, hogy mily borzalom töltötte el a lányokat, ha egyedül hagytam őket.

Valahányszor vadászati kirándulást tettem a férfiakkal, többi női háznépem felügyeletére bízam őket, kik teljesen képesek voltak utánuk nézni. Arra is rábeszéltem a benszülötteket, hogy némi távolságban tartsák magukat a lakhelyünktől, különösen mikor emberevő lakomára készülnek úgy, hogy a lányok sohasem botránkoztak meg ilyen iszonytató látványon. Bizonyos, hogy ismerték a kannibálizmust a régi tanyájukon, de én azt mondtam nekik, hogy az én népem előkelőbb fajta benszülött, amely nem hódol ennek az undorító szokásnak.

Bár már régóta elvesztettük a napok számítását, minden hét közül kiválasztottunk egy napot s elismertük azt vasárnapnak, mikor aztán istentiszteletet tartottunk tágas kunyhóinkban.

A lányokon, Yambán én én rajtam kívül csak a saját asszonyne-pünket bocsátottuk be, mert én gondosan óvakodtam egyet is megtéríteni a benszülöttek közül, vagy eltántoritani őt régi hitéről.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	21-40 - 21-60	„
Kukorica:	16 - 16-20	„
Árpa:	16 - 17	„
Zab:	18 - 18-20	„

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vöröshagyma:	12 - 13	K.
Foghagyma:	13 - 14	„
Petrezselyem:	19 - 20	„
Sárgarépa:	10 - 12	„
Dughagyma:	32 - 34	„

A hagyma árak 100 kilónként értendők.

Házak, háztelkek,

eladásra és bérbeadásra előjegyezve vannak az

Ingatlanokat közvetítő irodánál Orosházán.

Evangélikus bazár 47. szám.

Vevők és bérelni szándékozók o o díjat nem fizetnek. o o Tudakozó levelekhez válaszbélyeg kéretik.

Kiváló tisztelettel
Aczél Károly.

A Korona depó

(222) a közelgő

karácsonyi ünnepekre
ajánlja jó minőségű italait, hol a legjobb

hegyi és homoki borok
utcai kimérésre **36 krajcárért**
kaphatók. Nagyobb vételeknél árkedvezmény.

Vidékre 50 literen felül 26 krajcár literje.

A pálinkák árai dacára az ujszeszadó törvénynek, utcai kimérésre egyáltalában nem változtak.

Finom Jamaicai thea-rum 1*20 kr. literje.
Mindennap friss Baksör kapható.

Kerestetik egy helybeli

italmérésbe

kisegítőnek egy ügyes józan ember, ki már ily alkalmazásban volt előnybe részesül.

Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Csanádpalotai ugari iskola végében 351. tanya szám

7 köblös föld

tanyaépülettel együtt szabadkézből eladó.

Értekezhetni: ifj. Asztalos Pálal a helyszínén.

Gyógyszertár átvétel!

Ezennel szíves tudomására hozom a nagyközönségnek, hogy a

Wéber & Bárány-féle a (Szegedi-utcai)

»Az Isteni gondviseléshez« címzett

gyógyszertárát megvettem.

Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi különlegességeket, kötszereket, stb. stb. Raktáron nem lévő dolgokat, a legrövidebb idő alatt meghozatok.

A nagyközönség szíves támogatását kérve

SANDOR ZSIGMOND

gyógyszertártulajdonos.

206

Biztos sikert érhet el, aki venni, bérelni, eladni, bérbeadni, bármit ismertté tenni vagy értékesíteni akar **a Makói Független Ujság** hirdetései útján.

➔ Rikkancsok felvételnek a kiadóhivatalban.

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

(171) Szőrmeáruk,

boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Pesztő, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások a legujabb divat szerint.

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol árúból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből a Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. a Mértékszerinti rendelések elsősorú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

➔ Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek! ➔

Agynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemőkelengyék.

Keresztelő párnák, fejkötők és himzet piqe paplanok. Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

Pártos E. és Tsa Makó. Fötér, (az Otthon kávéház mellett)

▲ Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak **Tubarózsa-** szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

▲ **Tubarózsa-kenőcs** a legjobb sörör, szeplő és májfolt elmulasztására!

▲ **Tubarózsa-tej**-től az arc hófehér lesz!

▲ Tubarózsa-hőlgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

▲ **Tubarózsa-hajkenőcs** a haj és bajusz növést legjobban elősegíti! o o o o o

▲ Az őszülő hajnak eredeti szint ad a Hajrengátor!

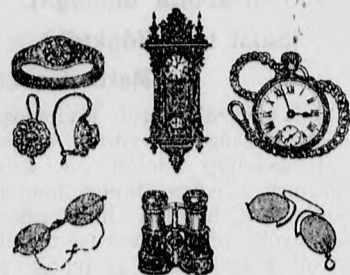
▲ »Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!

▲ Minden gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagyraktára.

▲ **JENEI SZÉKELY LAJOS** gyógyszertára a »Szent István«-hoz **MAKÓN.** (a róm. kath. templom mellett.) Raktáron nem lévő dolgokat meghozatok!

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

Rendkívül olcsó karácsonyi áruk!

Brilliant és arany ékszerek óriási választékban. Ezüst dísz tárgyak és evőkészletek. Nagy óra raktár. Arany-, ezüst-, acél órák. Inga órák minden fazonban.

VIDOR MANÓ órás- és ékszerésznel Makó, (Fötér.)

Rendkívül olcsó karácsonyi áruk!

Hegyi- és homoki ujborkok

50 literen felüli vételnél

26 krajcár literje,

helyben

32 krajcár,

kisebb vételnél 34 és 36 krajcár.

Mindennemű kiváló minőségű

ó-borok,
pálinkák, likörök és

➔ tea-rumok ➔

kedvező árban kaphatók

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódisággárt szavatosságot vállal acé

Az „ÓRANGYAL“

disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. közönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászczikkeket a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig — a mai modern kor és izlés szerinti kiállításban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számíttatik. Tölgyfa kereszték és fejkák a legolcsóbb árban szereshetők be nálam. A névfelirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161

özv. Gyurik Lajosné,

Kenyér-piac. (Tőkey-házban.)

Saját termelésű tiszta

akácmézemet

➔ ajánlom.

Méh-sonkolyt jó árért veszek.

Szabó Sándor,

Makó, Arany János-utca 35. u. sz.

Egy jó magaviseletű

f i u azonnal fel-

vételik.

Kezdő havi

fizetése 12 korona.

Utolsó évben havi fize-

tése 20 korona.

Makói Független Ujság

nyomdájában.

Tudja azt mindenki,

hogy a karácsony közeledtével

Hévézi József

déligyümölcs üzletében, a leg-

olcsóbban lehet vásárolni ka-

rácsnyfa cukorkákat, fény-

szórókat, mogyorót, mandulát,

mazsola-szőlőt, malagát, cit-

rom narancsot és sok itt fel

nem sorolt delicátes cikkeket.

Teákból és teasüteményekből,

cacao, csokoládék és külön-

féle desszertekből nagy vá-

laszték. Egy vagon körte

megérkezett.

Olcsón vásárolhat az ünnepekre!

ha fűszer áruit, rumok, theák, cognacok, fűgék,

friss pörkölésű kávék és mindennemű csemege-

dolgait

Kovács Károly ujonnan felszerelt fűszer-

és csemege kereskedésé-

ben szerzi be. — Üzlete a szegedi- és Kálvin-

utca sarkán, Glück-féle ház.